

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr.565 din 01.11.2023

Dosar nr: 545/2022

Petiția nr: 5652/17.08.2022

Petent:

Reclamat: Ministerul Afacerilor Externe

Obiect: petentul se consideră discriminat față de alți cetățeni europeni și față de alți cetățeni români pentru care dreptul de muncă și posibilitatea de a-și desfășura activitatea în cadrul unei misiuni PSAC nu au fost îngădite

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

1. Ministerul Afacerilor Externe

II. Procedura de citare a părților

2. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3. Petentul a comunicat un punct de vedere la dosar însoțit de înscrisuri, în data de 03.10.2022 (filele 18-29 la dosar). Acesta a indicat în clar partea reclamată din dosar.

4. Prin adresa nr. 8515/22.11.2022 a fost citat petentul, iar prin adresa nr. 8515/22.11.2022 a fost citată partea reclamată, părțile fiind invitate la ședința de audieri din data de 13.12.022 (filele 38-39 la dosar). Părțile nu s-au prezentat la audieri.

5. Petentul a recomunicat la data de 24.11.2022 punctul de vedere și înscrisurile depuse la dosar (fila 40 la dosar).

6. Pentru partea reclamată s-a comunicat un punct de vedere la dosar, însoțit de înscrisuri, la data de 12.12.2022 (filele 44-63 la dosar).

7. Punctul de vedere a fost comunicat petentului prin adresa înregistrată cu nr. 1066/10.02.2022, acordându-se acestuia un termen pentru depunerea de note/concluzii scrise (fila 64 la dosar).

8. Petentul a transmis la dosar concluzii scrise însoțite de înscrisuri (filele 65-91 la dosar).

9. Procedură legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

10. Petentul sesizează Consiliul cu privire la o posibilă faptă de discriminare asupra sa, arătând că este angajat al Asociației .. și a solicitat angajatorului depunerea candidaturii în regim de secundare pentru Misiunea de Asistență a Uniunii Europene din Ucraina (EUAM Ucraina) pentru posturi scoase la concurs în regim de secundare în cadrul primei cereri de contribuție din anul 2022.

11. La data de 01.06.2022, Asociația a transmis către partea reclamată acordul de secundare, prin care reclamatul a fost informat cu privire la suportul Asociației pentru candidatura petentului în vederea participării la selecția pentru pozițiile de Senior Adviser on Investigation of International Crimes și Mission Security Officer din EUAM Ucraina. Pentru a putea aplica pentru poziții secundate din cadrul apelului la candidaturi în platforma Goalkeeper, petentului îi este necesar acordul gestionarului național al acesteia, în speță Ministerul Afacerilor Externe, prin angajații săi cu atribuții specifice în acest sens.

12. MAE a refuzat acordarea permisiunii petentului de a participa la procesul de selecție, invocând art.2, pct.22 din Hotărârea nr. 16 din 12 ianuarie 2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe¹ și menționând că *"La acest moment, Ministerul Afacerilor Externe nu sprijină noi candidaturi ale unor reprezentanți ai societății civile în misiuni PSAC. Orice modificare a actualei situații va fi anunțată oficial pe site-ul MAE"*.

13. Petentul a transmis o petiție la data de 27.06.2022 către MAE, în care și-a exprimat dezacordul cu privire la decizia de refuzare a posibilității de a candida pentru posturi în cadrul misiunii EUAM Ucraina. Acesta a menționat faptul că, de-a lungul carierei a participat la misiuni internaționale în cadrul Ministerului Afacerilor Interne și că a mai fost secondat prin intermediul MAE în Misiunea Specială de Monitorizare a OSCE din Ucraina, începând cu data de 10.09.2020 și până la 31.05.2022, cu aprecieri anuale de performanță pozitive, care au fost transmise către MAE de organizația internațională.

14. Petentul precizează că îndeplinea cumulativă a cerințelor generale și specifice precizate în cererea de contribuție pentru EUAM Ucraina și în fișele posturilor *Senior Adviser on Investigation of International Crimes* și *Mission Security Officer (anexate)*. Se menționează și faptul că, în cadrul misiunii EUMM Georgia (o misiune PSAC), activează în prezent cetățeni români secondati de organizații neguvernamentale civile, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe. În acest context, petentul se consideră discriminat în mod direct față de alți cetățeni europeni și față de alți cetățeni români pentru care dreptul de muncă și posibilitatea de a-și desfășura activitatea în cadrul unei misiuni PSAC nu au fost îngădite.

15. Se arată că prin răspunsul primit de la partea reclamată, petentul a fost informat că *„Prezența celor trei experți români în EUMM Georgia este rezultatul unei solicitări adresate de SEAE/CPCC privind prelungirea turului lor de misiune și nu reprezintă un rezultat al unui proces de selecție a unor noi candidaturi din cadrul experților civili proveniți din sectorul neguvernamental"*. În acest context petentul precizează că prelungirea turului de misiune nu se poate face decât ulterior începerii acestui tur sub o formă de secundare națională, situație în care s-a aflat și petentul pe durata prezenței în Ucraina pentru misiunea de

¹ Hotărârea nr. 16 din 12 ianuarie 2017 art.2, pct.22 precizează că MAE *"coordonează participarea României la misiuni internaționale civile, urmărind îndeplinirea obiectivelor de politică externă și a angajamentelor asumate în plan internațional; decide cu privire la trimiterea,menținerea și retragerea experților români proveniți din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, precum și a celor din sectorul neguvernamental, în misiuni internaționale civile, în funcție de prioritățile de politică externă ale României și de specificul fiecărei misiuni"*.

monitorizare desfășurată sub egida OSCE. Pentru misiunile Uniunii Europene SEAE/CPCC nu poate cere prelungirea turului de misiune decât pentru personalul aliat deja în cadrul unei misiuni, creându-se astfel o practică discriminatorie, vectorizată de partea reclamată, pentru cetățenii care îndeplinesc condițiile de selecție, dar pentru care este refuzată depunerea candidaturii.

16. Petentul arată că răspunsul MAE din data de din 1 iulie 2022 invocă drept unică bază legală pentru procesul de secundare art.2, pct.22 din Hotărârea nr. 16 din 12 ianuarie 2017, fără a preciza existența unor norme metodologice sau a unor criterii de selecție, deși prin petiția formulată în considerarea Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și a OG nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, s-a solicitat comunicarea tuturor actelor normative în vigoare cu aplicabilitate pentru secundarea cetățenilor români în calitate de experți civili.

17. De asemenea, petentul consideră că răspunsul MAE conține precizări cu privire la instituțiile guvernamentale cu care această instituție cooperează în procesele de secundare, însă nu și numele entităților neguvernamentale, în special în condițiile în care cei trei cetățeni români participanți în regim de secundare la misiunea EUMM Georgia nu sunt angajați nici ai părții reclamate și nici ai instituțiilor guvernamentale enumerate de partea reclamată. Pe site-ul părții reclamate, în componența echipei României din EUMM Georgia figurează un singur expert din societatea civilă (Fundatia Națională pentru Românii de Pretutindeni)².

18. În concluzie, petentul solicită dispunerea unor măsuri pentru verificarea modului în care partea reclamată respectă acordarea aceluiași drepturi pentru cetățenii români în domeniul misiunilor civile ale Uniunii Europene și de a i se comunica concluziile verificării aspectelor discriminatorii sesizate în activitatea părții reclamate.

19. În susținerea celor menționate în petiție, petentul a depus la dosar următoarele înscrisuri: corespondență între angajator și partea reclamată (filele 5-9 la dosar).

20. În punctul de vedere comunicat de petent la dosar, acesta reiterează cele menționate anterior în petiție și arată că asociația a solicitat părții reclamate, la data de 01.08.2022, precizări suplimentare cu privire la aplicarea Hotărârii pentru Aprobarea Strategiei Naționale pentru implementarea Pactului Civil în domeniul Politicii de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene, la documentele publice care constituie baza legală pentru secundarea de experți români în cadrul misiunilor PSAC, respectiv la nivelul decizional (*ministru, secretar de stat*) la care au fost aprobate în cadrul instituției reclamate propunerile de a nu se sprijini noi candidaturi ale unor reprezentanți ai societății civile în misiuni PSAC.

21. Din răspunsul părții reclamate din data de 16.08.2022, nu reiese ca ar exista proceduri sau norme pentru participarea la misiuni PSAC, insistându-se doar asupra ideii că "MAE decide". De asemenea, partea reclamată nu răspunde cu privire la nivelul decizional instituțional la care se aproba politica (discriminatorie) de netransmitere de candidaturi în domeniul PSAC. Petentul apreciază că poate astfel înțelege că deciziile de secundare sunt adoptate fără urmarea unei proceduri și fără aprobarea la nivel superior, fiind de interes dacă directorul Direcției Politici de Securitate are în fișa postului prevăzut acest nivel decizional în cadrul instituției reclamate.

² <https://www.mac.ro/noJc/2006>

22. Petentul consideră că toate aceste aspecte nu fac decât să inducă și mai mult prezumția faptului că, în cauză, există o discriminare între sprijinul acordat de către partea reclamată cetățenilor români, experți proveniți din sectorul guvernamental, în comparație cu/în detrimentul experților proveniți din societatea civilă (sector neguvernamental).

23. În concluzie, petentul solicită dispunerea unor măsuri pentru verificarea modului în care Ministerul Afacerilor Externe respectă acordarea aceluiași drepturi pentru cetățenii români în domeniul misiunilor civile ale Uniunii Europene.

24. În susținerea celor menționate, petentul a atașat la dosar următoarele înscrisuri: adresa MAE nr. CI-1/1551 din 14 iunie 2022, adresa Asociației .. nr. 3006/01.06.2022, Anexa I - Requirements and Job Descriptions EU Advisory Mission for Civilian Security Sector Reform Ukraine (EUAM Ukraine) 1 -2022 Call for Contributions - în care se regăsesc Fișele posturilor Senior Adviser on Investigation of International Crimes și Mission Security Officer- EUAM Ucraina, adresa MAE nr. CI-1/1676 din 1 iulie 2022, adresa Asociației .. nr. 3009/01.08.2022, adresa MAE nr. CI-1/1863 din 16 august 2022 (filele 66-91 la dosar).

25. În concluziile scrise, petentul prezintă un scurt istoric și menționează că pentru a putea aplica pentru poziții secundare din cadrul apelului la candidaturi în platforma Goalkeeper, petentului îi este necesar acordul gestionarului național al acestei platforme, în speță Ministerul Afacerilor Externe, prin angajații săi cu atribuții specifice în acest sens. Prin corespondența din 14 iunie 2022, MAE a refuzat acordarea permisiunii de a participa la procesul de selecție, invocând art.2. pct.22 din Hotărârea nr. 16 din 12 ianuarie 2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe.

26. Petentul a transmis către partea reclamată, la data de 27.06.2022, o petiție în care și-a exprimat dezacordul cu privire la decizia de refuzare a posibilității de a candida pentru posturi în cadrul misiunii EIAM Ucraina, în condițiile în care îndeplinea cumulativ cerințele generale și specifice precizate în cererea de contribuție pentru EUAM Ucraina și în fișele posturilor *Senior Adviser on Investigation of International Crimes* și *Mission Security Officer*. Răspunsul MAE din 1 iulie 2022 a invocat drept unică bază legală pentru procesul de secundare art.2, pct.22 din Hotărârea nr. 16 din 12 ianuarie 2017, fără a preciza existența unor norme metodologice sau a unor criterii de selecție, deși petentul a solicitat comunicarea tuturor actelor normative în vigoare cu aplicabilitate pentru secundarea cetățenilor români în calitate de experți civili.

27. În aprecierea petentului, răspunsul părții reclamate conține precizări cu privire la instituțiile guvernamentale cu care acesta cooperează în procesele de secundare, însă nu și numele entităților neguvernamentale, în special în condițiile în care cei trei cetățeni români participanți în regim de secundare la misiunea HUMM Georgia nu sunt angajați nici ai părții reclamate și nici ai instituțiilor guvernamentale enumerate de partea reclamată.

28. Prelungirea turului de misiune nu se poate face decât ulterior începerii acestui tur sub o formă de secundare națională, situație în care s-a aflat și petentul pe durata prezenței în Ucraina, pentru misiunea de monitorizare desfășurată sub egida OSCE. Pentru misiunile Uniunii Europene, SEAE/ CPCC nu poate cere prelungirea turului de misiune decât pentru personalul aflat deja în cadrul unei misiuni, creându-se astfel o practică discriminatorie, vectorizată de partea reclamată, pentru cetățenii care îndeplinesc condițiile de selecție, dar pentru care este refuzată depunerea candidaturii.

29. Pe site-ul părții reclamate, unde ar trebui anunțată oficial modificarea actualei situații, în componența echipei României din EUMM Georgia figurează un singur expert din societatea civilă, respectiv Fundația Națională pentru Românii de Pretutindeni.

30. Asociația .. a solicitat, la data de 01.08.2022, precizări suplimentare cu privire la aplicarea Hotărârii pentru Aprobarea Strategiei Naționale pentru implementarea Pactului Civil în domeniul Politicii de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene, la documentele publice care constituie baza legală pentru secondarea de experți români în cadrul misiunilor PSAC, respectiv la nivelul decizional la care au fost aprobate în cadrul părții reclamate propunerile de a se sprijini noi candidaturi ale unor reprezentanți ai societății civile în misiuni PSAC. Din răspunsul părții reclamate nu reiese că ar exista proceduri sau norme pentru participarea la misiuni PSAC și de asemenea, nu se răspunde cu privire la nivelul decizional instituțional la care se aprobă politica de netransmitere de candidaturi în domeniul PSAC.

31. Petentul apreciază că în cauză există o discriminare între sprijinul acordat de către partea reclamată cetățenilor români experți proveniți din sectorul guvernamental, *în comparație cu/ în detrimentul* experților proveniți din societatea civilă (sector neguvernamental), discriminarea vădită existentă *între cele două categorii* rezultând fără echivoc chiar din datele prezentate de către partea reclamată care, în conținutul adresei din data de 12.12.2022, a menționat faptul că: *„Ministerul a oferit (...) clarificările necesare cu privire la situația celor trei experți români, proveniți din societatea civilă, în regim de secondare în cadrul misiunii EUMM Georgia, subliniind faptul că prezența acestora în misiunea PSAC EUMM Georgia este rezultatul unei solicitări exprese adresate către autoritățile române de Serviciul European de Acțiune Externă al Uniunii Europene (SEAE)/ CPCC privind prelungirea turului lor de misiune și nu reprezintă un rezultat al unui proces de selecție organizat de MAE a unor noi candidaturi din cadrul experților proveniți din sectorul neguvernamental. Spre informarea instituției dvs., precizăm că cei trei experți români, proveniți din rândul societății civile, secondați în EUMM Georgia, au ajuns în teren în februarie 2013, septembrie 2013 și respectiv, octombrie 2014”.*

32. Petentul apreciază ca fiind discriminatorie și prelungirea prezenței unor experți civili într-o misiune PSAC timp de 10 ani în condițiile în care MAI și MAPN au tururi de serviciu în cadrul aceleiași misiuni cuprinse între 12-24 luni, astfel încât alți cetățeni români experți pe domeniile de referință ale EUMM Georgia nu au mai putut candida, locurile fiind blocate discreționar pentru o durată practic nedeterminată.

33. În acest sens, petentul consideră că MAE decide discreționar cu privire la participarea unor cetățeni români la misiuni PSAC, deciziile de secondare sunt adoptate fără urmarea unor proceduri și fără aprobarea la nivel superior, neexistând niciun mecanism de verificare cu privire la existența unor practici discriminatorii în cadrul instituției.

Susținerile părții reclamate

34. Partea reclamată a depus la dosar un punct de vedere, prin care, față de motivul de discriminare invocat în petiție, se arată că petentul este angajat al Asociației .. (.. Romania), având o carieră derulată în cadrul părții reclamate.

35. La data de 1 iunie 2022, președintele Asociației .. (.. Romania) a adresat conducerii părții reclamate, o scrisoare prin care solicita dispunerea măsurilor necesare pentru depunerea candidaturii petentului, angajat al Asociației, la Misiunea UE de consiliere pentru reforma sectorului civil de securitate din Ucraina (EUAM Ukraine), prin adăugarea contului de utilizator al acestuia în platforma *Goalkeeper* pentru posturi în regim de secondment. În adresa înaintată de .. Romania, se preciza că secondarea petentului se va face în baza prevederilor HG nr. 518/1995 art. 5, alin. 1, pct. B, lit. a), modificată și completată cu HG nr.

582/2015. Se precizează că acest act normativ însă nu se aplică situației petentului, care este angajat al unei organizații non-guvernamentale, ci se referă la unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate (din ministere și instituții publice) pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar.

În baza prevederilor Hotărârii nr. 16/2017 art. 2, punctul 22, partea reclamată a transmis petentului răspunsul din data de 14 iunie 2022.

36. Se arată că urmare a răspunsului primit de Asociație, petentul a adresat la data de 27 iunie 2022, o solicitare în nume personal către partea reclamată, în baza Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public și a OG nr. 27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor. Aceasta vizează chestiunea candidaturilor în regim de secundare pentru misiunile civile ale Uniunii Europene din cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comune și, în mod concret: numărul cetățenilor români care nu sunt angajați ai părții reclamate, dar care sunt secondări de partea reclamată în misiuni PSAC; misiunile și posturile PSAC pentru care partea reclamată „a decis” trimiterea unor experți civili proveniți din sectorul neguvernamental; angajatorii naționali cu care partea reclamată cooperează în domeniul PSAC, în vederea secundării angajaților acestora în misiunile civile ale UE; precizarea bazei legale (“a tuturor actelor normative în vigoare”) a secundării cetățenilor români în misiuni civile UE/PSAC în afara de art.2, pct.22, din Hotărârea nr. 16/2017 și criteriile de selecție; profilul profesional al experților din societatea civilă, secondări de MAE în misiuni sub egida UE/PSAC, precum și statutul acestora în relația cu partea reclamată; răspunsul părții reclamate la petiția transmisă de Asociația .. . Partea reclamată a transmis răspunsul la întrebările înaintate de petent.

37. În ceea ce privește aspectele punctuale semnalate de petent în adresa înaintată CNCD, se precizează că în cadrul tuturor răspunsurilor furnizate de partea reclamată la solicitările de sprijin pentru petent (atât în nume personal, cât și din partea Asociației ..), a fost evidențiat faptul că sprijinul acordat de partea reclamată pentru participarea cetățenilor români la misiuni internaționale sub egida PSAC se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 16/12.01.2017.

38. Reclamata precizează că, din punctul de vedere al cadrului legislativ intern, situația în care partea reclamată sprijină reprezentanți proveniți din cadrul organizațiilor neguvernamentale pentru a participa la misiuni PSAC nu este reglementată. În acest sens, în cadrul tuturor răspunsurilor furnizate la solicitările de sprijin pentru petentul din prezenta cauză (atât în nume personal, cât și din partea Asociației ..), a fost evidențiat faptul că sprijinul acordat de partea reclamată pentru participarea cetățenilor români la misiuni internaționale sub egida PSAC se realizează în conformitate cu prevederile Hotărârii nr. 16/12.01.2017.

39. Ca urmare a solicitării de informații a Asociației .. în baza Legii nr. 544/2001, partea reclamată a oferit precizări suplimentare cu privire la stadiul în curs privind cadrul legal actual privind sprijinirea participării la misiuni internaționale civile, fiind subliniat faptul că partea reclamată a întreprins, în ultimii ani, demersuri susținute de recrutare și gestionare adecvată a participării experților civili la misiuni PSAC, care să asigure un cadru juridic național corespunzător. De asemenea, a fost indicat faptul că partea reclamată s-a coordonat la nivel interinstituțional, fie pentru modificarea unor acte legislative conexe în vigoare (Legea nr. 105/2012 privind detașarea experților naționali la instituțiile și organisme Uniunii Europene) fie, de dată mai recentă, pentru adoptarea unei legi unitare în domeniu. Demersurile cu privire la acest aspect sunt în curs de derulare, cu implicarea

Ministrului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării Naționale și a Ministerului Justiției. În acest context, în răspunsul către petent, s-a reiterat, de asemenea, poziția părții reclamate cu privire la faptul că nu sunt sprijinite la acest moment noi candidaturi din partea societății civile și că orice modificare a actualei situații va fi anunțată oficial pe site-ul părții reclamate.

40. În ceea ce privește percepția cu privire la o eventuală discriminare și îngrădirea drepturilor petentului, reclamata precizează faptul că, urmare unei solicitări în nume propriu formulată de acesta către partea reclamată, ministerul a oferit, prin adresa din data de 01.07.2022, clarificările necesare cu privire situația celor trei experți români, proveniți din societatea civilă, în regim de secundare în cadrul misiunii EUMM Georgia, subliniind faptul că prezența acestora în misiunea PSAC EUMM Georgia este rezultatul unei solicitări exprese adresate către autoritățile române de Serviciul European de Acțiune Externă al Uniunii Europene SEAE/CPCC privind prelungirea turului lor de misiune și nu reprezintă un rezultat al unui proces de selecție organizat de partea reclamată a unor noi candidaturi din cadrul experților proveniți din sectorul neguvernamental. Se precizează că cei trei experți români, proveniți din rândul societății civile, secondați în EUMM Georgia, au ajuns în teren în februarie 2013, septembrie 2013 și, respectiv, octombrie 2014.

41. Reclamata precizează că partea reclamată nu este singura instituție publică centrală care are capacitatea de a seconda personal în misiuni civile, între instituțiile guvernamentale care secondează personal în misiunile civile PSAC aflându-se și Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Justiției.

42. În ceea ce privește afirmațiile petentului privind datele disponibile pe site-ul părții reclamate cu privire la existența, în cadrul EUMM Georgia, a unui singur reprezentant al societății civile, reclamata menționează că pe site-ul părții reclamate nu există astfel de mențiuni, participarea României la misiuni civile sub egida PSAC fiind precizată în termeni generici. Informațiile la care face trimitere expresă petentul din prezenta cauză în plângerea adresată CNCD (<https://www.mae.ro/node/2006>) nu corespund realității, fiind vorba despre informațiile disponibile pe site-ul MAE la nivelul anului 2006.

43. În concluzie, reclamata consideră că nu sunt întrunite condițiile pentru ca aspectele contestate să constituie discriminare, conform OG nr. 137/2000 și, în consecință, solicită respingerea plângerii și clasarea dosarului.

44. În susținerea celor menționate în punctului de vedere, s-au depus la dosar, următoarele înscrisuri: răspunsul MAE din data de 14 iunie 2022, solicitarea petentului din data de 27.06.2022, răspunsul MAE la întrebările înaintate de petent (filele 55-63 la dosar).

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Drept național și internațional aplicabil/ jurisprudența

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

Art. 2

„(1) Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Principiile de analiză

Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- ✓ la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- ✓ la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

Suntem în prezența unei posibile **discriminări directe**:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.
- Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

45. În fapt, prin petiția formulată și trimisă spre soluționare Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării acesta este sesizat cu privire la săvârșirea unei potențiale fapte de discriminare asupra petentului, Colegiul director fiind chemat să analizeze, potrivit obiectului petiției și a documentelor depuse la dosarul cauzei, în ce măsură faptele sesizate sunt de natură discriminatorie și pot aduce atingere drepturilor recunoscute de lege, prin manifestări și atitudini care pot crea un cadru de inegalitate.

46. Colegiul director reține că petiția, așa cum a fost formulată, relevă o situație în care petentul a fost tratat discriminatoriu deoarece i-a fost îngrădit dreptul de a-și desfășura

activitatea în cadrul unei misiuni PSAC, acesta apreciind că există o diferență vădită între sprijinul acordat de Ministerul Afacerilor Externe cetățenilor români experți proveniți din sectorul guvernamental, *în comparație cu sau în detrimentul experților proveniți din societatea civilă, sector neguvernamental.*

47. În drept, Colegiul director se raportează la actul normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul director analizează, în strânsă legătură, în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de către OG nr. 137/2000, republicată.

48. În considerarea incidenței obiectului petiției la câmpul de aplicare al OG nr. 137/2000 republicată, trebuie precizat că jurisdicția exercitată de CNCD este administrativ – jurisdicțională ce presupune o procedură specială, care se bazează pe principiul independenței organului care emite actul față de părțile de litigiu, cu asigurarea principiului contradictorialității și al dreptului la apărare.

49. Raportat la obiectul petiției, Colegiul Director al CNCD are în vedere dispozițiile art.2 alin.(1) din OG nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit definiției discriminării, astfel cum este reglementată în OG nr. 137/2000, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 din OG nr.137/2000, republicată. Colegiul director trebuie să analizeze dacă tratamentul diferit a fost indus din cauza unui criteriu prevăzut de art. 2, alin.(1), respectiv rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, care să fi constituit elementul determinant în aplicarea acestui tratament. Or, condiția criteriului ca motiv determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca circumstanță concretizată, materializată și care constituie cauza actului sau a faptului discriminatoriu, și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul interzis de lege, invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

50. Analizând faptele reținute în petiție, Colegiul Director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, care, legat de prevederile privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în

situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, *principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.*

51. CEDO a apreciat, prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996). În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”. În concluzie, există o diferențiere dacă persoanele aflate în situații similare sunt tratate în mod diferențiat, sau dacă persoane aflate în situații diferite sunt tratate în mod identic.

52. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată de articolul 2, alin.1 din OG nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale art. 2 din OG nr. 137/2000. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin. 1 *deosebirea, excluderea, restricția sau preferința* trebuie să aibă la bază unul dintre *criteriile* prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* din cauza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată anterior, pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

53. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petent se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată discriminatorie trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;
- b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;
- c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;
- d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, se poate considera discriminare:

- * o diferențiere
- * bazată pe un criteriu
- * care atinge un drept
- * dreptul să fie justificat.

54. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din OG nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile.

55. Curtea Europeană de Justiție a arătat că, în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzată de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâtul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis. (A se vedea în același sens și jurisprudența Curții Europene de Justiție, cauza Bilka Kaufhaus, parag.31; cauza C-33/89 Kowalska [1990] ECR I-2591, parag. 16; cauza C-184/89 Nimz [1991] ECR I-297 parag. 15; cauza C-109/88 Danfoss [1989] ECR 3199, parag. 16; cauza C-127/92, Enderby [1993] ECR 673 parag. 16.)

56. Colegiul director, din analiza înscrisurilor aflate la dosarul cauzei constată următoarele:

- Petentul, ca angajat al Asociației .. a solicitat angajatorului depunerea candidaturii sale, pentru Misiunea de Asistență a Uniunii Europene din Ucraina (EUAM Ucraina) pentru posturi scoase la concurs în regim de secundare în cadrul primei cereri de contribuție din anul 2022. Asociația a transmis către Ministerul Afacerilor Externe, la data de 01.06.2022, acordul de secundare, prin care partea reclamată a fost informată cu privire la suportul Asociației pentru candidatura petentului în vederea participării la selecția pentru pozițiile de Senior Adviser on Investigation of International Crimes și Mission Security Officer din EUAM Ucraina.
- Pentru aplicarea pentru poziții secundate din cadrul apelului la candidaturi în platforma Goalkeeper, petentului îi este necesar acordul Ministerul Afacerilor Externe în calitate de gestionar național al acestei platforme. MAE a refuzat acordarea permisiunii petentului de a participa la procesul de selecție, invocând art.2, pct.22 din Hotărârea nr. 16 din 12/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Afacerilor Externe menționând că MAE nu sprijină, la acest moment, noi candidaturi ale unor reprezentanți ai societății civile în misiuni PSAC, orice modificare a actualei situații urmând a fi anunțată oficial pe site.
- Petentul a transmis către MAE o petiție în care și-a comunicat dezacordul cu privire la decizia MAE de refuzare a posibilității de a candida pentru posturi în cadrul misiunii, precizând că îndeplinea cumulativ cerințele generale și specifice în cererea de contribuție pentru EUAM Ucraina și în fișele posturilor. Totodată, acesta a precizat faptul că în cadrul

misiunii EUMM Georgia (misiune PSAC), activează în prezent români secondări de organizații neguvernamentale civile, prin intermediul MAE.

- În răspunsul său, MAE a explicat refuzul acordării permisiunii petentului de participa la procesul de selecție, invocând prevederile Hotărârii nr. 16/2017 și precizând, totodată, faptul că prezența celor trei experți români în cadrul EUMM Georgia este rezultatul unei solicitări adresate autorităților române de către SEAE/CPC privind prelungirea turului lor de misiune și nu reprezintă un rezultat al unui proces de selecție organizat de MAE a unor noi candidaturi din cadrul experților civili proveniți din sectorul neguvernamental.

57. În speța de față, petentul susține că a fost discriminat de partea reclamată care, prin acțiunile și concluziile sale din cadrul activității, i-a încălcat acestuia un drept fundamental în ceea ce privește depunerea candidaturii pentru posturi scoase la concurs în regim de secundare în cadrul unei misiuni internaționale. Colegiul director apreciază că partea reclamată nu a luat măsuri cu caracter particular, care să îl vizeze exclusiv pe petent, ci a aplicat dispozițiile legale, instituția aplicând politicile și legislația specifică în domeniu, care stabilesc condițiile pentru secundarea personalului în misiuni civile de către instituțiile guvernamentale.

58. Din ansamblul înscrisurilor depuse de părți la dosar nu se poate reține, de altfel, că faptele imputate în sarcina părții reclamate au fost determinate de un criteriu invocat de prevederile OG nr. 137/2000. După cum se reține în jurisprudență, în materia acțiunilor de discriminare sarcina probei este împărțită în sensul că petentul are obligația de a demonstra faptul că tratamentul diferențiat reproșat are ca motiv unul dintre criteriile enunțate și, totodată, trebuie să facă dovada existenței unui tratament diferențiat și a criteriului care a stat la baza acestuia iar partea reclamată într-o astfel de acțiune trebuie să arate, ulterior, faptul că această conduită a fost una justificată de un motiv rezonabil.

59. În speță, Colegiul director ia act de susținerile petentului conform cărora acesta consideră că este discriminat în raport de alți cetățeni europeni și față de alți cetățeni români pentru care dreptul la muncă și posibilitatea de a-și desfășura activitatea în cadrul unei misiuni PSAC nu au fost îngădite, Colegiul director urmând a reține că situația *nu este comparabilă față de persoanele care s-au aflat* în astfel de ipostaze. Prin coroborarea elementelor probatorii ale dosarului în cauză, împreună cu analiza faptelor expuse de părți, Colegiul director consideră că, plângerea astfel cum este prezentată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt, care să permită, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat petentului pe baza unui criteriu și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de norma juridică.

60. Prin adresa de solicitare a dispunerii măsurilor necesare pentru depunerea candidaturii petentului, Asociația .. Romania, unde petentul activează ca angajat, a precizat că secundarea acestuia se va face în baza prevederilor HG nr. 518/1995, art. 5 alin 1, pct B, lit a), modificată și completată prin HG nr. 582/2015³, act normativ ale cărui prevederi nu se

³ HG nr. 518/1995 privind unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar, modificată și completată prin HG nr. 582/2015

Art. 5. - (1) Personalului trimis în străinătate în condițiile prezentei hotărâri i se acordă:

B. În țară:

a) salariul stabilit potrivit reglementărilor în vigoare, pe toată durata deplasării, în cazul personalului care, pe timpul deplasării în străinătate, își menține calitatea de salariat;

aplică situației petentului în calitate de angajat al unei organizații non-guvernamentale, ci se referă la unele drepturi și obligații ale personalului român trimis în străinătate pentru îndeplinirea unor misiuni cu caracter temporar (fila 47 la dosar).

De asemenea, se apreciază că în situația celor trei cetățeni români, experți în cadrul EUMM, situația este diferită, aceștia nefiind sprijiniți în cadrul unui proces de selecție a unor noi candidaturi, ci fiind în procesul unei prelungiri a turului de misiune la solicitarea expresă adresată autorităților române de către Serviciul European de Acțiune Externă al Uniunii Europene, situațiile fiind diferite între cele două categorii de persoane, nefiind aplicat un tratament diferențiat în cazul ce face obiectul plângerii.

61. Din analiza obiectului petiției, raportat la îndeplinirea elementelor constitutive ale faptei de discriminare, Colegiul director reține că, în speța ce face obiectul dosarului nu au fost identificate diferențe de tratament create prin distincții între situații analoge și comparabile și nu se poate reține o situație comparabilă între cele două categorii de persoane, Colegiul director urmând a reține că situația *nu este comparabilă*, nefiind încălcat principiul nediscriminării. Faptele prezentate nu îndeplinesc condițiile necesare pentru a fi calificate ca fiind fapte de discriminare.

62. Prin urmare, Colegiul director dispune că, în cazul semnalat de petent, nu se poate reține săvârșirea vreunei fapte de discriminare, potrivit art. 2 alin. (1) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20, alin.(1), din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Faptele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit prevederilor OG nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, întrucât nu suntem în prezența unor situații comparabile.

2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și a Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

Redactată și motivată: AND/FL

Data redactării: 22.12.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și a Legii 554/2004, a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

